

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE:
EGY ÓRA 2.50 KORONA, NEGYEDÉVRE 8 KORONA,
FÉLÉVRE 16 KORONA, EGÉSZ ÉVRE 32 KORONA.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ.
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49.

Wekerle a gazdasági különválás mellett

Csehország kiválását nem lehet meggátolni
A központi hatalmak békefeltételeit most dolgozzák ki

Tisza után ma *Wekerle* is nyilatkozott a politikai helyzetről és megismertette felfogását azokról a kérdésekről, amelyeknek megoldása a legközelebbi sorsdöntő napokra vár. A miniszterelnök a 48-as alkotmánypart ma esti értekezletén mindazokat az eseményeket fejtegette, amelyek Magyarországnak Ausztriához való viszonyát és a béketárgyalásokra való főkészülését befolyásolják. Kijelentései megerősítették az Ausztriával való *perszonális unió* közeli létrejöttébe vetett reményiséget, bár a perszonális unióról csupán abban a vonatkozásban tartalmaztak pozitívumot, hogy *a gazdasági közönség megszüntetését elkerülhetetlennek deklarálta*. További fejtegetései az Ausztriával fennálló kapcsolatunk megváltoztatásáról már nem voltak annyira határozottak, de az, amit a miniszterelnök Magyarországnak a béketárgyalásokon való önálló képviseléstől mondott, nem hagynak főm kétséget az iránt, hogy a külügy sem marad közös és a döntésre hivatott tényezők számolva az adott helyzettel, Magyarországnak is közönségesen kénytelenek lesznek megadni a független államiságnak azt az attributumát, amelyet a külső politika önálló vezetése jelent. Az Ausztriában konglomerált álla-

mok szétválása befejezéshez ért és a föderalizált Ausztria az uralkodó személyén kívül semmiféle tekintetben sem lehet közösségben Magyarországgal. Kérdés az is, hogy a föderalizált Ausztriát micsoda államok fogják alkotni. A miniszterelnök mai beszédében nem beszélt Galiciáról, amelynek a független Lengyelországhoz való csatlakozását befejezettek lehet tekinteni. Szólt ellenben *Csehországról, amely fölött a centrális osztrák kormányhatalom elvesztette minden rendelkezési jogát* s a miniszterelnök kijelentéseiből nyilvánvaló, hogy *az önálló csehország megalakulása csak napok kérdése*. A királynál történt kihallgatások, amelyeknek sorozata még nem ért véget, rövid időn belül tisztázni fogják a helyzetet és néhány nap múlva világosan fog előttünk állani, hogy a béketárgyalások idején miképpen jelenik meg a világ előtt Magyarország és miképpen Ausztria.

A Lékekönferencia közeli összeülését sejtette a miniszterelnök mindjárt beszédének a bevezetésében. Magyarország békefeltételeit most dolgozzák, épen úgy a német békefeltételeket, amelyeket a szövetség főtartásának jegyében állapítanak meg.

A miniszterelnök Ausztria és Magyarország viszonyáról

Budapest, október 11. A 48-as alkotmánypart ma este értekezletet tartott, amelyen a kormány tagjai közül *Wekerle* Sándor miniszterelnök, *Serényi Béla* gróf földművelésügyi, *Szterényi József* báró kereskedelemügyi, *Popovics Sándor* pénzügy-, *Zichy Aladár* gróf kultusz-, *Tóry Gusztáv* igazságügyminiszter és *Unkelhäuser* horvát miniszter vettek részt.

Wekerle Sándor miniszterelnök hosszabb beszédet mondott, amelyben ismertette a helyzetet. A külpolitikai helyzetre vonatkozóan a következőket mondta:

— Tudjuk, hogy az Egyesült Államok elnöke a hozzá intézett jegyzékre megadta a választ. Most arról van szó, hogy minő jegyzék adassék Németország részéről. — E tekintetben bizonyos együttes eljárást kell követnünk Németországgal, mert Wilson nemcsak Németországtól, hanem a központi hatalmaktól is kívánja, hogy a megszállott területeket kiirtsék. Ez tehát bennünket is érdekel, mert ez egy Németország útján közvetve hozzánk intézett kérdést foglal magában.

Felemlitem a külső politikai kérdéseket illetően, hogy a finn szerződést ratifikáltuk, az orosz szerződés szintén ratifikálva van, csupán az ukrán szerződés nem nyert még ratifikálást. Remény van azonban arra, hogy ez is és nemsokára a román szerződés is ratifikálva lesz.

A külpolitikáj helyzet kapcsán a béke kérdése és Magyarországnak a békekötés alkalmával való képviseltetése tekintetében közölhetem, hogy a béke feltételeire nézve meg egyezés jött létre Németországgal, hogy közösen fogjuk kidolgozni a béke feltételeit. E pontok most vannak kidolgozás alatt. Gondoskodnunk kell, hogy nemcsak a béketárgyalásoknál érvényesülő elveket állapítsunk meg, hanem a béketárgyalásokon Magyarország közvetlenül legyen képviselve. Ezt nem lehet és nem szabad úgy értelmezni, hogy Magyarország külön kösse meg a békeszerződést, de azt megkívánhatjuk és arról gondoskodni kell, hogy a mi érdekeinket a békekötésnél megfelelő magyar államiérői képviselje és védje.

A cseheknek a tót vármegyékre vonatkozó kívánságát illetően több vármegye már állást foglalt e kérdésben és az ott lakó széles néprétegek tiltakozni kívánnak a Csehországhoz leendő csatlakozás ellen.

A mai körülmények között a helyzet Ausztriával igen nehéz. Súlyos dolog, hogy Ausztriában teljesen a föderalizmusra tértek át és Csehország egészen föderaliztikus alapon kíván kiválni és államot alkotni. Semmi biztosíték sincs arra, hogy a cseh törekvéseknek utját állják. Merem mondani, hogy az osztrák államhatalomnak nincs ereje, hogy ezekkel a törekvésekkel szembeálljon. — Ugyanez áll a gazdasági közösségre is Ausztriával. A gazdasági közösség és az Ausztriával való egész közösségünk tekintetében arra kell törekedni, hogy saját nemzeti érdekeink független rendezését biztosítsuk a magunk részére. A perszonális unió gyűjtőneve alá szokás a törekvéseket foglalni. A perszonális unió fogalmát a közjogban is más és másként szokás magyarázni. Ausztriához való viszonyunkat egyesek perszonális, mások reálunióknak tartják. Én tehát odakonkludálok, hogy e kifejezés használata helyett saját politikai érdekeink hatályos érvényesítése képezze törekvéseinket.

Befejezésül azt az egyet bátorodom megjegyezni: bármiképpen alakuljanak a viszonyok, a magyar nemzet múltja igazolja, hogy a fejedelemmel együttműködés megővése volt a politikánkknak. Ezért azt a kapcsolatot, amely ma fennáll a nemzet és a fejedelem között, nem lazítani, hanem szorosabbá kell fűznünk.

A miniszterelnök fejtegetéseit hosszabb eszmecsere követte.

Wlassics Gyula a királynál

Bécs, október 11. Beavatott politikai körök komolyan foglalkoztak azzal a kérdéssel, hogy *Wlassics Gyulát nevezik ki Wekerle utódjává*. Illetékes helyen azonban úgy tudják, hogy *Wlassics* nem hajlandó a miniszterelnökséget elvállalni.

Wlassics Gyula ma reggel Bécsbe érkezett, ahonnan azonnal a király tartózkodási helyére utazott. A király délelőtt kihallgatáson fogadta. Itteni körök véleménye szerint *Wlassics* azon személyiségek közé tartozik, akik egy koalíciós minisztérium megalakítása esetén kombinációba jöhet. *Kihallgatása nem volt döntő fontosságú*.

A legközelebbi időben több pártonkivüli, radikális és szociáldemokrata politikus kihallgatását várják. Egyelőre csak *Náday* Lajos meghívása bizonyos.

URANIA

Szombat Vasárnap
október 12-13.

Világcsoda-kép!!

Az oroszlan-

szívű Jack

4 felvonásban.

A két fészereplő csodamajom:

JACK

COCO

minden eddig látottat messze fölémuló alaktisztáknak!!

Előadások kezdete:
5, 7 és 9 órákor.

APOLLO

Szombat Vasárnap
október 12-13.

Molnár Ferenc

színműve

A testőr

4 felvonásban.

Szereplők:

A színész: Antalfy Sándor

A színésznő: Gombaszögi Fűz

A kritikus: Rákai Márton

A mama: Haraszthy Hermina

A szobalány: Olán Erzsé

Előadások kezdete:
5, 7 és 9 órákor.

A kormányváltás Magyarországon és Ausztriában

Bécs, október 11. A parlamenti helyzet tisztázódása csak a pártvezérek holnapi audienciája után állhat be, de a kormány már bukottnak tekinthető. — Lamarsch jelöltségéről már kevés szó esik, mert a tartalékban levő Lamarsch és Károlyit nem akarják elhasználni s várnak meghívásukkal, míg a béke útja teljesen egyengetve lesz. A holnapi audiencián a király bemutatja

a föderalizmusról szóló manifesztumát. Hir szerint Károlyi tanácsára tették ezt, hogy a manifesztum kibocsátását visszavonták. Károlyi a délszláv kérdésre vonatkozó passzust ellenezte és a kérdés megoldására nézve más megoldást hozott javaslatba. — A holnapi audienciától azt az eredményt várják, hogy Ausztriában és Magyarországon átmeneti minisztériumok alakulnak, amelyek Károlyi és Lamarsch kinevezéséhez egyengetnék az utat.

Németország választát ma elküldik

Ujabb lépés a béke felé

Berlin, október 11. Miután minden pont tekintetében megegyezést teremtettek és a Wilsonnal adandó válasz elkészült, azt ma táviratlag elküldik Bernbe. Természete-

sen a német kormány elfogadja Wilson föltételeit. Feltehető, hogy Németország újabb jelentős lépést tett a béke felé.

Wilson várja Németország választát

Berlin, október 11. A Lokalanzeiger jelenti Kopenhágán át: A Daily News washingtoni tudósítója jól értesült forrásból közli, hogy Wilson a német válasz megérkezése után a képviselőházban beszédet fog mondani.

Rotterdam, október 11. Az Associated Press washingtoni jelentése szerint Wilson tanácskozott Lansing államtitkárral és Mars vezérkari főnökkel. Mihelyt a német válasz megérkezik, Wilson cselekedni fog.

Anglia is beket akar

Rotterdam, október 11. Az alsóházi pártok tanácskozásán — a „Daily Telegraph” jelentése szerint — a német békejavaslatról volt szó. A főfogás általában az, hogy a békét nem lehet tovább halogatni, mert különben nem volna az Anglia számára becsületteljes.

Az entente egyetért Wilsonnal

Berlin, október 11. A Nieuwe Rotterdamse Courant jelenti Londonból: Angliában a liberálisok szilárdan és határozottan Wilson elnök mellé állanak. A liberális felfogás alapjai Angliában sokkal szilárdabbak, mint azt a londoni sajtóból következtetni lehetne. — Ha Németország kielégítően állja meg Wilson elnök próbáját, semmiképpen sem tarthatja vissza Angliát attól, hogy Wilsont kövesse.

Hága, október 11. Szükszavu, de sokatmondó hivatalos közlésben a Reuter-ügynökség azt jelenti, hogy a szövetségesek tökéletesen úgy gondolkoznak, mint Wilson s egyet értenek legutolsó jegyzékével.

A „Vorwärts” a francia szocialistákhoz

Berlin, október 11. A Vorwärts a következőket írja arra a francia jegyzékre vonatkozólag, amely Wilson válaszával foglalkozik: A jegyzék azt a benyomást teszi, hogy szerzőinek igen kellemetlen a német békeakció és Wilson ez akcióval szemben tanúsított magatartása. Ebből a kommunikéből az aggodor makacssága, az engesztelhetetlenség beszél, amelytől élesen elüt Wilson nyugalma. Most még a francia szociálistákon van a sor. Mindig szemünkre vetették nekünk, német szociáldemokratáknak, hogy nem elég erélyvel harcolunk az imperializmus ellen. Most a sok elméleti tanítás után várjuk gyakorlati példaadásukat.

Uj Balkán-szövetség

Zürich, október 11. Párisi jelentések szerint Bulgária bevonásával új balkáni szövetséget terveznek. Malinow pártja elhatározta, hogy az eszme megvalósításáért sorompóba lép.

Az új török kormány entente-barát színezeű

Berlin, október 11. A Tägliche Rundschau írja, hogy a török kormányválság nem jött meglepetésként, a török hadszíntéren beállott kedvezőtlen helyzet, Bulgária elszakadása és a belpolitikai nehézségek mulhatatlanul magukkal hozták, hogy Talaat basa és Enver basa átadja helyét többé-kevésbé entente-barát színezetű új kormánynak. A Talaat-kabinet lemondása még nem jelenti Törökország kiválását a szövetségből, de már a legközelebbi napokban e részben tiszta helyzetet kell teremtenie. Lehetséges, hogy az új török kormány be fogja várni a német békeakció fejleményeit és időközben érintkezést fog keresni az entente kormányjaival.

Bécs, október 11. Megbízható forrásból hírlik, hogy az új török kormány Bécsben és Berlinben bejelentette, hogy Törökország békét akar kötni. E közlés volt az entente-barátságra hajló új török kormány első kormányzati cselekménye. Külügyminisztériumunk arra kérte a török kormányt, hogy tervét adóig halassza el, amíg békemozgalmunk, amelyet Wilson elnöknel megindítottunk, kézzelfogható eredményre vezet, ami csak rövid idő kérdése lehet. A török kormánytól nem érkezett még válasz.

Savow tabornokot letartóztatták

Bécs, október 11. Szófiából táviratozzák: Savow tábornokot ma letartóztatták.

Wilson válasza megérkezett

Berlin, október 11. A Wolff-ügynökség jelenti:

Wilson válaszána hivatalos szövege, amely teljesen egyezik a félhivatalosan közzétett szöveggel, már a német kormány kezében van.

Propaganda-mozgalom Debrecenben az Országos Hadigondozó Hivatal érdekében.

Az Országos Hadigondozó Hivatal érdemes elnöke, Teleki Pál gróf, e hó 14-én Debrecenbe érkezik, hogy a háboru áldozatainak érdekeit szolgáló népirodák ügyében a társadalom érdekelt köreinek figyelmét felhívja a nemes mozgalomban való részvételre. E célból Magyarország északkeleti vármegyéiben már megszervezett népirodák igazgatói is értekezletre gyűlnek össze Debrecenben s oktató gyűlésen vesznek részt. A nagyközönség részére tartandó gyűlés e hó 14-ikén délelőtt fél 10 órakor lesz a vármegyeháza közgyűlési termében, melyre városunk nemesen érző közönségét ez uton hívja meg a rendezőség. — Most, amikor kilátásunk van arra, hogy a háboru vérszörnye helyét a béke anyaga váltja fel, kettőzött szeretettel és munkakedvvel kell azon áldozatok ügyét felkarolni, kik a vész napok alatt feláldozták testi és anyagi jólétüket. Jelenjünk megmenésztél számosságban az ülésen!

Tovább terjed a spanyol nátha Debrecenben

Naponként 80—100 újabb megbetegedé — Október hó 30-ig bezárták az iskolákat — Nincs kilátás a baj közeli csökkenésére

Napról-napra újabb és újabb halálesetek és a tömeges megbetegedések híre döbent meg az embereket. És az új, mindinkább fenyegető mérveket öltő, most már súlyos lefolyásúvá vált spanyol nátha nem csökken, hanem a megbetegedések száma rohamosan növekszik. Miután a betegség fölléptekor és terjedésének első idejében nem jelentették be a megbetegedéseket, arról, hogy ez idő szerint Debrecenben mennyi beteg van, tiszta képet alkotni nem lehet. De Tüdös Kálmán dr. főorvos által fölfektetett és most már rendszeresen vezetett nyilvántartás szerint október 1-én bejelentettek 789 influenzás beteget. Ezt a számot naponként 80—100 újabb megbetegedés növeli.

Munkatársunk a betegség terjedése és az óvintézkedések tekintetében kérdést intézett Tüdös Kálmán dr. tiszti főorvoshoz, aki a betegségről általánosságban a következőket mondta:

— A most föllépett influenza, amelyet spanyol náthának neveznek, eredetileg Franciaországban lépett föl és hozzánk Svájcban és Németországon át Spanyolországból származott. Bizonyítást nyert, hogy a mostani járvány azonos az 1890-es években föllépett influenzával, de lefolyásában sokkal súlyosabb, több komplikációval lép föl. A megejtett vizsgálatok, Debrecenben is, nem mindig találtak rá az influenza bacillusára. Ennek magyarázata az, hogy az influenza bacillusai ártalmatlan halálos veszedelmű bajt nem okoz ugyan, de a kihatásokra legkönnyebben engedékeny, legkönnyebben szenved módosulást s ez esetben természetesen a körlefelvétel is módosul s így lesznek az esetek súlyosakká. Amellett azonban, hogy az influenza nem halálos veszedelmű, a megtámadott szervezetet szokatlanul nagy mértékben alkalmassá teszi más fertőző betegségek csirájának elszaporodására, amelyek kisebb-nagyobb mértékben minden ember szervezetében megvannak. — Amikor azután a szövődményes fertőző betegség kifejlődött, ennek bacillusai elnyomják az influenza bacillusait s így van az, hogy nem találják azokat.

— A betegség mostani nagymértéű elterjedésének és a baj meggátolásának oka szerintem az, hogy az emberi szervezet módosult ki van használva a mai viszonyok között, ki van merítve a szervezet szolgáltatási képessége. Az emberek rosszabbul táplálkoznak, ruházódásuk, egész életmódjuk rosszabb, az élelmickek anyaga gyengébb, mennyisége is kisebb, az emberek idegi betegesen fölfokozottak, az energia kimerült; egyesek kétszeres munkát végeznek, mások, akik ráérnek és módjuk van, fokozottan megerülnek az élvezetekbe. — Ezeknek összesége okozza, hogy az egyébként ártatlan baj terjed, fönnmarad és nem folyhat le ama grafikai vonal szerint, mint a kolera és a pestis, amely tetőpontjára érve, csökken és elmúlik. A most uralkodó járványnál csak a kedvező föltételek beállta esetén van reményünk a csökkenésre.

— Az influenza szövődményei — mondta

a főorvos — leggyakrabban a tüdőgyulladás, mellhártyagyulladás, tüdővész, igen gyakran idegzsába, de szörványosan más szövődőmennyes betegségeket is állapítottunk meg.

— A betegség gyógykezelésére a magam részéről azt tartom fődolagnak, hogy milyen orvosságot ne szedjünk, nem pedig, hogy milyeneket szedjünk. A legtöbb gyógyszer már csak a krízisnél tesz szolgálatot, amikor valamely szerv fokozottabb működésére van szükség, de ha azt a szert már kezdettől fogva szedjük, hatástalan lesz a krízisnél. Szerintem az a fontos, hogy a beteg az influenzából gyógyuljon ki és akkor megmenekül a szövődőmennyes betegségektől, nem lép föl komplikáció. Amint valaki rosszul érzi magát, hőemelkedést tapasztal, borzongása van, azonnal feküdjék le és mindaddig maradjon ágyban, amíg huszonnégy órán át lázmentes nem lesz. Mindazoknál, akik e tanácsomat követik, az influenza enyhe lefolyású volt és nem pusztult el egyetlenegy sem. Viszont számtalan eset bizonyítja, szegény Ardó esete is, hogy az influenzás betegnél, ha tovább fölmarad és dolgozik, a legsúlyosabb komplikációk állanak elő. A tapasztalati téren és tudományosan folyik a munka a védekezésre, de hatásos eszköz még nincs kezünkben.

A főorvos ezután kijelentette még, hogy *a betegség csökkenésére nincs kilátás* és éppen ezért előterjesztésére *a polgármester az iskolák zárvatartását október hó 30-ig meghosszabbította.*

Egy ál-detektív garázdálkodása

100 koronát kért a hallgatásért

A debreceni katonai rendőrség egy veszedelmes katonai szélhámost tartóztatott le, aki katonai detektívnek adta ki magát s ezen az uton igen sok szélhámosságot követett el.

A napokban a hajdunánási rendőrség értesítette a debreceni polgári és katonai rendőrséget, hogy az ottani egyik gőzmalomból 5 métermázsza gépszíjat loptak el. Az ügyben Fohn Sándor katonai rendőr, detektívszolgálatra beosztott őrmester négy napi buzgó és eredményes nyomozás után kiderítette, hogy a lopást Melikow Ciprin és Hartmann Jenő orosz hadifoglyok követték el, akik a bőr egy részét földarabolva, behozták Debrecenbe, ahol 15 kilót a gyorstalpalónak, 8 kilót pedig Süskind Manónak és Alster Dávidnak adtak el. Azután a 45. számú bérkocsin kimentek Hajdunánásra, ahol a határban falevelek alá rejtették a bőr többi részét. Ezt most magukhoz vették és beszállították Pereces-utca 16. szám alatti lakásukra. A bérkocsis, Solyom János, aki tudta, hogy a bőr bűnös uton jutott az oroszokhoz, szólott erről Kozma János rokkant katonának, aki notórius gonosztevő. — Kozma maga mellé véve egy Berki nevű katonaszökevényt, megjelent a Pereces-utca 16. szám alatt és a szállásadó előtt mint katonai rendőrök mutatkoztak be, házkutatást tartottak és az ott talált bőröket lefoglalták. Hartmann Jenőt letartóztatták, a nála talált 300 koronát magukhoz vették s Hartmann nagyon lazán megvasalva, a künn álló kocsinál hagyták. Mig ezek történtek, Berki közölte a szállásadónővel, hogy a „detektív ur” igen jó ember, lehet vele beszélni s 300 koronával, esetleg 100 koronával is el lehet hallgattatni. Az asszony azonban mit sem akart adni, mire a „detektívek” otthagyták és kocsijukhoz mentek, amely mellől persze az alatt a letartóztatott Hartmann megszökött.

A Pereces-utca 16. szám alatti lakásadó és a bérkocsis nyomán azután Fohn őrmester Kozma Jánost az egyik korcsmában letartóztatta. Kihallgatása alkalmával kiderült, hogy már egy év óta szerepel Debrecen-

ben mint katonai detektív s a gaztettek egész sorozatát követte el ez idő alatt. A katonai rendőrség most a károsultakat keresi s ezenkívül négy asszony ellen, akik összeköttetésben voltak Kozmával, eljárást indított.

A katonai rendőrségen igen sok ügyben folyik nyomozás, amelyekben polgári egyének lopott kincstári tárgyakat vettek foglyoktól vagy katonáktól, holott több ízben figyelmeztette ennek következményeire a közönséget a rendőrség. A közönségnek azt is tudnia kellene, hogy a katonai rendőrség tagjai mindannyian igazolvánnyal bírnak s így eljárásuk előtt igazolhatják magukat arcképes igazolvánnyal.

Osztrák-magyar csapatok kemény harcai Verdunnél

Vezérkarunk jelentése

Budapest, október 11. — Hivatalos jelentés.

OLASZ HARCTÉR.

A hegyi frontokon sok helyütt biztosító és felderítő csatározások.

BALKÁNI HARCTÉR.

A Skumbi folyón az olasz lovasság átkelési kísérletei tegnap is meghiúsultak. Prizrendet és Pristinát csapataink kiűrtették. A Leskováctól északra levő magaslatokon német zászlóaljok szerbek ellen harcolnak. A hadsereg arcvonala mögött több helyütt bandaharcok.

NYUGATI HARCTÉR.

Verdun mellett ezredeink tegnap is sikeres védőharcokat vívtak.

A VEZÉRKAR FŐNÖKE.

A német jelentés

Berlin, október 11. A nagyfőhadiszállás jelentése.

NYUGATI HARCTÉR.

Donaintól délnyugatra az ellenség támadásra indult a Briancourtészakak ellen. — A Scarpetól délre kanadai ezredeket, amelyek Saillytől igyekeztek előnyomulni, súlyos veszteségükkel visszavetettük. A Cambraitól és St. Quentinál keletre levő arcvonalon meghiúsultak az ellenség támadásai új állásaink és előterületekben hagyott csapataink ellenállásán.

Az ellenség este körülbelül a következő vonalon állott: Naves — St. Soules — Vaux — Aubrin s Baconvillers — Berry au Bac mellett, Aves — St. Vast — Seles. A Le Chateauxtól nyugatra levő magaslatok, valamint az Aisne és a Suippe és az Arnes partján visszavertünk ellenséges részleges támadásokat. St. Etienne és az Aisne között csapatainkat tervszerűleg, az ellenségtől meg nem zavaráva, látszó állásokba vontuk vissza Grand Ore mindkét oldalán és az Avre északi partjára.

A Maas nyugati partján, a Charpentierből Romagneba vezető út mindkét oldalán erős támadásokra indult az ellenség, melyeket meghiúsítottunk. A Maas keleti partján napközben az amerikaiak nagy erővel támadtak Chivra és a Beaumont-erdő között. Brandenburgi, szász, rajnavideki és osztrák-magyar ezredek kemény tusában az ellenség minden támadását visszaverték. Ebben az 5. osztrák-magyar gyalogezred — parancsnokának, Popelka alezredesnek vezénylete alatt — különösen kitüntette magát.

Szeptember hóban a nyugati fronton 773 ellenséges repülőgépet, ezek közül elhárító ütegeink 125-öt, továbbá 95 köfött léggömböt semmisítettünk meg. 450 lelőtt repülőgép birtokunkban van, a többi az ellenség vonalain túl, szemünk láttára zuhant le. Dacára annak, hogy az ellenség repülőrajai számbeli leg többnyire tulsúlyban voltak, mi a légharcban mindössze 125 repülőgépet vesztes-

tünk. A sikeres légharc tette lehetővé repülőink letterős közreműködését a földön folyó harcokban. Éjjeli és nappali földerítéssel, az ellenséges mögöttes országban katonai célok ellen végrehajtott bő támadásokkal és a harc-téren végrehajtott géppuska és aknavető tüzzel. Repülőink gyalogságunkat s tüzérségünket mindenütt nagy hatással támogatták. Köfött léggömbjeinket az ellenség mákacs támadásai, amelyek következtében 103 léghajót veszítettünk, megfigyelőink semmi áldozattól vissza nem riadó kötelességtudása folytán sikeres tevékenységükben nem tudták meggátolni.

DÉLKELETI HARCTÉR.

A déli harctéren újonnan érkezett csapataink a Nistól délre levő vidéken szerb és francia csapatokkal állanak harci érintkezésben.

LUDENDORFF,
első főszállásmester.

400,000 koronás dohánycsalás

Egy szakaszvezető félmillió korona értékű trájkot szállított Galiciába

Amióta a debreceni katonai rendőrséget fölállították s az sikeres működését folytatja, egyre-másra leplezi le az eddig nyugodtan működő katonai bűnösöket. Most ismét egy szakaszvezetőt tartóztattak le, aki két évvel ezelőtt szökött meg ezredétől s azóta különböző álnevek alatt bujkálva, azzal foglalkozott, hogy *dohányt és trájkot szállított ki Galiciába.*

A letartóztatott szakaszvezető Kormann Ignác, aki álnéven bérelt lakásban lakott. Két év óta minden hónapban megjelent a dohányraktárban és ott egy szabályszerűen kiállított, de természetesen hamisított katonai fölvételezési jegyzékkel nagymennyiségű dohányneműt vett föl egy nem létező katonai kórház részére. Ezt a dohányneműt azután kicsempészte Stryibe, ahol a dohányt drága áron eladta.

Kormann Ignác saját bevallása szerint a két esztendő alatt 400,000 koronát keresett ezen az üzleten. Megmotozása alkalmával azonban csak 17 darab ezer koronást találtak nála. A hihetetlen nagy összeget mind elverte. Uri módon élt, csak a legdrágább pezsgőt itta s azt is áttöltve rendes boros üvegbe, hogy előkelőbb legyen. A lányokra rengeteg pénzt költött s éjszakáról éjszakára folytak a pezsgős dáridók. Egyszóval „jól élt”.

Amikor lakásán házkutatást tartottak, ott óriási nagy ládát találtak, tele dohánnyal, ami már utra készen állott, hogy azokat is Stryibe szállítsa. Találtak ezenkívül igen sok kitöltetlen katonai úrlapot és egy lepecsételt dohányfölvételezési jegyzéket, amelyre valahonnan megszerezte a hivatalos pecsétet.

A katonai rendőrség Kormann Ignácot, aki ismert alakja volt a debreceni éjjeli mulatóhelyeknek, nappal pedig a jobb kávéházaknak is, miután tettét beismerte, átadja a hadbírósnak.

— A debreceni feminista egyesület hadi-árva felruházási akciója javára Mihalovits Jenő ur 200 koronát, Magyar Általános Hitelbank debreceni fiókja 100 koronát, Általános Forgalmi Bank részvénytársaság 200 koronát, Közgazdasági Bank és Váltóüzlet részvénytársaság 100 koronát, Debreceni Kölcsonös Segélyző Egylet 100 koronát, dr. Láng Sándorné urnő 54 korona 70 fillért voltak szivesek adományozni, amelyekért az egyesület nevében hálás köszönetet mond B á r d o s Gézáné pénztáros.

HIREK

— Ma délelőtt temették el Tüdös református püspököt. Miskolcra jelentik: A spanyol betegségben oly tragikusan elhunyt Tüdös István dr. református püspököt ma délelőtt temették el a Kossuth Lajos-utcai református templomból. A temetésen Dókus Ernő főrendiházi tag, a református egyház főgondnokán kívül résztvett a aiszámimenn református egyházkerület egész papsága. A halottat a templomban Balta Zoltán Dezső dr. debreceni püspök, a temetőben pedig Lengyel István püspöki titkár bucsuztatta el.

Tüdös utóda személyében még nem történt megállapodás. Új püspökül Révész Kálmán kassai esperes vagy Czinke István rimaszombati lelkész, egyházi főjegyzőt, emlegetik.

— A közellátási tanács ülése. A debreceni közellátási tanács tegnap Zöld József tb. tanácsnok elnöklété alatt ülést tartott, a melyen megállapította a hivatal félévi jelentését, mérlegét, eredményszámát, amelyeket a felügyelő bizottság is átvizsgálta. Elrendelte, hogy a mérleg, számadások, jelentés nyomattassék ki és azok a közgyűlés elé terjesztessenek.

— Adomány. Dr. Fényes Endre ügyvédjelölt abból az alkalomból, hogy testvére, dr. Fényes Jenő főhadnagy, súlyos betegségéből szertnemesen fölépült, ötszáz koronát adományozott a Zita-alapra.

— A termények ára jövőre sem csökken. A földművelésügyi miniszter, hogy a termelő gazdák termelési kedvét fokozza és őket a jövőre nézve megnyugtassa, ma leiratban közölte Debrecen város közlelémezési ügyosztályával, a termelőkkel leendő közlés végett, hogy a buza, rozs, kétszeres, árpa és tengeri ára jövőre sem fog leszállani és a termékek jövőre sem lesznek olcsóbbak.

— Dohnányi Ernő zongoraművész hét-főre, e hó 14-ikére hirdetett hangversenye a járvány miatt bizonytalan időre elhalasztatik. A kiváltott jegyek érvényben maradnak s továbbra is válthatók a Csáthy-féle tudományegyetemi könyvkereskedésben. — A hangverseny időpontját pár nap múlva közöljük.

— A ruhakészletek bejelentése. Felhívom a posztó, kézműáru, férfiruha, rövidáru, kötött-szövöttáru, ócskaruha, férfi vagy nődivat és felhőnemű kereskedő, férfi és női szabó cégeket, hogy a hivatalban kapható készletbejelentési iv felhasználásával a kereskedelemügyi minisztérium 83.000—1918. sz. rendelete alapján készleteiket legkésőbb október hó 15-ig a Népruházati Bizottság textilosztályának (Budapest, VI., Szerecsen-u. 52.) haladéktalanul jelentsék be. Ugyanezen bejelentési kötelezettség áll azon magánegyzményekre, háztulajdonosokra, kiknek birtokában, illetőleg a ház valamely helyiségében a magánkészletet meghaladó mennyiség van. — Egyben figyelmeztetem az érdekelteket, hogy egyes lapokban megjelent közlemények a ruharendelés felfüggesztéséről még ez ideig nem lettek hivatalosan megerősítve, de a készletbejelentési kötelezettségre különben sem vonatkoznak.

— A hatóságj zöldségárúsító üzletekben, Király-utca 4. és Piac-utca 12. szám alatt, a jövő hét folyamán elsőrendű, téli eltevésre alkalmas, csemege fajalmakat és téli csemege körtét fognak árusítani maximális áron alul.

— Kézbesítők fölvétele a postán. A debreceni posta- és távirat-főnökség közli, hogy táviratkézbesítők felvételnek a Debrecen I. számú posta- és távirat-hivatalnál. Jelentkezhetnek a főnöki irodában (Ferenc József-utca 36., keresztépület, I. emelet) délelőtt 8—12 óra között, 16—30 év közötti férfiak és nők.

— Gyorsírásban teljes jártassággal bíró gépirónót keresünk. Írásbeli ajánlatok lehetőleg személyesen nyújtandók be Hegedűs és Sándor cégnél, Ferenc József-ut 34. sz.

— Kis bölcső eladó. Bika-bérlház, II-ik emelet, 2. ajtó.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

Csokonai-színház

SZOMBAT: Tavasz. C) bérlet.

VASÁRNAP: Délután: Sztambul rózsája, operett. — Este: Tavasz.

Vigszínház

SZOMBAT: Délután: Ördög, vigjáték. Irodalmi délután, mérsékelt helyárrakkal. — Este: Csókpirulák, bohózat.

VASÁRNAP: Délután Tessék szellőztetni! bohózat. — Este: Csókpirulák.

Tavasz. (A színházi iroda jelentése.) Ma kerül színre a Csokonai-színházban C) bérletben a Tavasz operett, amely teljesen új szereposztással, premierszámba menő nagy érdeklődés mellett, joggal tart igényt sok telt hára. A főszerepeket Honthy Hanna, Seregh, Daka, Káldor, Heltai, Várnay és Remete játsszák.

Ma a Vigszínházban két előadás. — (A színházi iroda jelentése.) Ma délután 3 órai kezdettel mérsékelt helyárrakkal Molnár Ferenc az Ördög-cimű vigjátéka kerül színre a Vigszínházban. — Este a Csókpirulák piros színlopos francia bohózat lesz műsoron.

Vasárnapi előadások. (A színházi iroda jelentése.) A Csokonai-színházban vasárnap délután a Sztambul rózsája operett, este a Tavasz operett, a Vigszínházban délután a Tessék szellőztetni! piros színlopos bohózat, este a Csókpirulák bohózat kerül színre. Jegyek előre válthatók.

„A testőr”, Molnár Ferenc színműve az Apollóban. Antalffy Sándor, Gombaszögi Frida, Haraszi Hermin, Rátkai Márton mesteri alakítást nyújtanak. A rendezés és a fotográfia meglepően jó.

„Az oroszlaniszivű Jack” az Urániában, melyben a két főszereplő csodamaiom: Jack és Coco, minden e nembn eddig látottat messze fölülmuló alakítást produkálnak.

A csodamaiom-film az Urániában. Soha érdekesebb, különlegesség filmben még nem került a közönség elé.

Legjobb

Minden szímben kapható.

CSIKÓS

Szállt érdekében próbálja meg.

RUHAFESTÉK.

Kapható mindenütt.

50 kg. mézet befogadó úrtartalmu mézes-bödönök kaphatók a NYIRVIDÉKI TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T. NYIRBÁTORI FIÓKJA ÁRUOSZTÁLYÁNÁL NYIRBÁTOR.

Ára darabonként helyt 65 korona.

Szőlőtermelőknek! Borkereskedőknek!

Központi telephelyen a modern pincészet követelményeknek megfelelőleg, vasuti összeköttetéssel felépített **beton üveg-hordóink** bérbeadó. Bővebb felvilágosítást nyújt a Debreceni Termény-Árukereskedés és Gyáripar r. t. igazgatósága.

VENNEK

Debreczenben egy modern 4—5 szobából és mellékhelyiségekből, tágas udvarral ellátott

háza.

Cím megtudható a kiadóhivatalban.

Apró hirdetések.

Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szög 2 korona, minden további szó 20 Hllér. Vasár- és ünnepnapokon 10 szög 3 korona, minden további szó 30 Hllér. Kővér betűkkel nyomottak kétszeresen számítódnak.

Aranyat-ezüstöt, briliántokat, bármiről szóló zálogleveleket (zálogcédlúkat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszek. — Meghívásra házakhoz is elmegyek, Steiner Mihály Széchenyi-u. 19. szám.

Tanuló felvétetik bent lakás és bent kosztra Félégyházy János műszerüzletében Debreczen.

Pénzbeszedő-szolgát

keresünk jó fizetéssel és jutalékkal

Hoffmann és Kronovitz könyvnyomva, Debrecen Ferenc József-ut 49. sz.

Eladó kedvező fizetési feltételek mellett a Mester-utca végén gyermekmenhely és a Csapatkórház mellett 7400 négyzetű területű kintő minőségű alj, fekete jó termő föld, a vasuti sínek mellett, a Mester-utca végén a nagytemplomtól gyalog 8 perc távolságra. Ezen telep konyha kortésközre vagy lucernának nagyon alkalmas. Érkezetheti Debreceni Gazdák Bankjánál, Kossuth-u. 17.

Natipal kasszákat legjobban javít Keszler, első debreceni műszerész, Széchenyi-utca 1.

Gyógyszer-ávegeket tisztá állapotban vásárol Groz Nagy Ferenc gyógyszerész. Arany egyszaru gyógyszerfár a színház mellett.

Akinek törött aranya, ezüstje, ékszere, vagy zálogjegye van eladó, hívja meg Krámer, Arany Bika-bérlház 3.

Apolóno keresetik aronai belépésre fenjáró férfitbeteg mellé, aki háztelendőkben is segítkezik. Cim Reál-utca 4 szám.

Föltalolga keres az állami reáliskola Hatvan utca 44.

Nemes faju márm-rosi almák eladása maximális áron Piac-u 10. sz. bolthelyiségben.

Lapkihordó

asszony

jó fizetés mellett felvétetik a kiadóhivatalban.

Gép- és hengerolaj,

gépzsir, kocsikenőcs, papírszárpa, fonott korcsók (demyonok), különféle festékek, ecet- és burgonyakosarak **előnyös** árban kaphatók a

Gyulavidéki Kereskedelmi Részvénytársaságnál, Gyula.

Sürgőnycim: **Commerz.**

Meghívó.

A Debreczeni Köztitő Bank Részvénytársaság 1918. évi október hó 20-ik napján d. e. 11 órakor a Ferenc József utca 42. sz. a. helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívja az Igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Két igazgatósági tagdíj hely betöltése.
2. Két felügyelő-bizottsági tag választása.
3. Esetleges indítványok.

Kivonat az alapszabályokból: Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, tartozik 3 nappal a közgyűlést megelőző eg részvényét a társaság pénzárába letenni, a le nem járt szelvényekkel együtt.

VISZKETEG

sömör, rüh, sebek és mindennemű bőrbaj kezelésére és teljes gyógyítására a legbiztosabb szer a

BOROKA KEMOCS

Nem piszkít és szagtalan. Kis tégely 4 korona, nagy tégely 8 korona. családi tégely 10 korona. Hozzávaló **BOROKA SZAPPAN** 6 korona. Készíti **Gerő Sándor** gyógyszerész, Nagykördő, Debreczenben kapható: Bárány Sándor, Batáry István, Dénes Ariur, Kubek S. örökösai, Mandel József, Mihalovics Jenő, Muraközy László, Pétes László, Reichard Sándor, dr. Szechenyi Árpád, Szendrei Béla gyógyszerfárban, továbbá dr. Rex Ferenc és Központi drogériában.